

Pensioner och karriärtrappan

skandia :

Nyckelbudskap

1990-talister har goda skäl att bygga upp kompletterande privat sparande om de vill få en god kompensationsgrad. Det gäller särskilt de som kommer att klättra i karriärtrappan och bli chefer.

En klok strategi är att lägga undan en viss del av månadsinkomsten i kompletterande privat sparande, så att sparandet ökar i takt med karriären.

- I denna rapport undersöks framtida pensionsinkomster för 1990-talister i privat sektor, baserat på hur många steg de klättrar på karriärtrappan. Pensionsinkomsten undersöks för individer i yrkena kommunikator, personaladministratör, ingenjör respektive It-tekniker. Beräkningarna sker för de som fortsätter jobba i grundjobben, befordras till experter vid 34 års ålder, befordras till mellanchefer vid 42 års ålder, eller når hela vägen till toppen och blir högre chefer vid 50 års ålder.
- 1990-talister kan som regel förvänta sig en relativt låg kompensationsgrad, under 60 procent av slutlönen, om de saknar kompletterande privat sparande. Privat anställda som klättrar på karriärtrappan och blir experter får tidigt i karriären en löneökning, som leder till högre pensionsinkomst och även marginellt högre kompensationsgrad.
- Att befordras till mellanchefer och vidare till högre chef leder dock till lägre kompensationsgrad. Förklaringen är dels att chefer maxar den allmänna pensionen, dels att karriärlyftet som chef sker senare i yrkeslivet och därmed höjer lönen i slutet av karriären mera än vad livsinkomsten ökar. Pensionen är högre för chefer, men pensionen som andel av slutlönen blir lägre, vilket ökar behovet av kompletterande sparande.
- En tumregel för 1990-talister i privat sektor är att ett kompletterande privat sparande på 4 procent av bruttolönen, från och med 2023, krävs för att nå över 60 procent kompensationsgrad. Detta oavsett hur många steg individen klättrar på karriärtrappan.
- Genom att ha kompletterande privat sparande på 6 procent av bruttoinkomsten blir det typiskt möjligt med en kompensationsgrad på över 70 procent. Undantagen som inte riktigt når upp till denna nivå är högre chefer, som behöver mer sparande.
- Alla 1990-talister tjänar på att ha kompletterande privat sparande för att få en god kompensationsgrad. Det gäller i synnerhet chefer. Särskilt i branscher där löneflytet vid övergången till att bli chef är stor, till exempel inom kommunikation, blir kompensationsgraden för chefer lägre. ●

Sammanfattning

Denna rapport kartlägger framtida förväntade pensionsinkomster för 1990-talister som klättrar olika steg på karriärtrappen. De typfall som undersöks är alla 30 år under 2023 och har efter avslutade högskolestudier etablerat sig i yrkena kommunikatör, personaladministratör, ingenjör respektive It-tekniker. Till att börja med undersöks hur individernas pensionsinkomster blir om de hela karriären fortsätter att jobba i det grundjobb som de etablerat sig i. Därefter undersöks hur pensionsinkomsten blir om individerna vid 34 års ålder befordras till experter i sitt respektive yrke. Ett nästa möjligt steg på karriärtrappen är att vid 42 års ålder befordras till mellanchefer. Till sist kan individerna gå hela vägen på karriärtrappen genom att vid 50 års ålder blir befordrade till högre chefer.

Över lag kan 1990-talister förvänta sig en relativt låg kompensationsgrad, om de saknar kompletterande privat sparande. Övergången till att bli expert höjer individernas inkomster tidigt i karriären och kan, eftersom tjänstepensionen ökar betydligt, faktiskt leda till något högre kompensationsgrad. Att befordras till mellanchefer och vidare till högre chef leder dock till lägre kompensationsgrad.

Den senare effekten beror delvis på att de som blir chefer maxar den allmänna pensionen. En annan förklaring är att karriäryftet som chef sker senare i yrkeslivet och därmed höjer lönen i slutet av karriären mera än vad livsinkomsten ökar. Därmed minskar pensionsinkomstens kompensationsgrad som andel av den löneinkomst som individen i slutet av yrkeslivet ha vant sig vid.

Resultaten sammanfattas i tabellen nedan. De 1990-talister som är anställda i privat sektor och har livsvarigt uttag av tjänstepensionen kan förvänta sig en relativt låg kompensationsgrad, under 60 procent av inkomsten i slutet av karriären. Genom att ha ett kompletterande sparande på 4 procent av bruttoinkomsten från och med 2023 blir det typiskt möjligt att nå en kompensationsgrad som är över 60 procent. Genom att ha kompletterande privat sparande på 6 procent av bruttoinkomsten från och med 2023 blir det typiskt möjligt med en kompensationsgrad på över 70 procent. Undantagen som inte riktigt når upp till denna nivå är de högre cheferna, som även med 6 procent kompletterande privat sparande får en kompensationsgrad som är under 70 procent.

Kommunikatörer skiljer ut sig lite. De kommunikatörer som klättrar till att bli högre chefer kommer även med 4 procent kompletterande privat sparande inte riktigt att nå upp till 60 procent kompensationsgrad. De kommunikatörer som når upp till mellanchefer kan även med 6 procent kompletterande privat sparande inte riktigt nå upp till 70 procent kompensationsgrad. Förklaringen ligger i att löneskillnaden är relativt stor mellan chefer och anställda i detta yrke. Ju större detta relativa gap är, desto mindre förväntas kompensationsgraden för cheferna att bli i pensionsystemet.

För 1990-talister är behovet av kompletterande privat sparande över lag stor, för annars behöver individerna i samband med övergång från arbete till pension anpassa sig till en omfattande minskning av levnadsstandarden. Det kan finnas goda skäl att bygga ett sparande från tidigt inträde i yrkeslivet som är på en viss andel av månadsinkomsten, så att sparandet ökar i samband med att inkomsterna ökar. I början av karriären vet förstås inte individerna hur många steg på karriärstegen som denne kommer att klättra. I de fall där individen når chefsnivå kommer behovet av kompletterande privat sparande, för att nå en god kompensationsgrad, vara ännu större än annars. Särskilt de som är unga i karriären och har hopp om att nå långt på karriärtrappan har därför goda skäl att med framförhållning komplettera sin framtida pension med privat sparande.

Genom att spara en viss andel av bruttoinkomsten varje månad kan 1990-talister bygga upp ett sparande med framförhållning. En strategi är att lägga undan en viss del av månadsinkomsten i kompletterande privat sparande, så att sparandet ökar i takt med karriären. För de som når högt upp på karriärtrappan bidrar det kompletterande privata sparandet till att de inte i omfattande utsträckning behöver gå ned i levnadsstandard, med anpassning till den goda inkomst som chefer har. För de som är i grundjobb är kompletterande privat sparande viktigt så att kompensationsgraden blir rimlig, samt så att individens samlade pension möjliggör ett bekvämt liv med goda marginaler. Att sätta av en viss mängd av månadsinkomsten i kompletterande privat sparande har en ytterligare fördel, som är att individen anpassar sig till en lite lägre kostnadsnivå, vilket underlättar övergången till pensionsinkomst. ●

	Scenario 1: Behåller grundjobbet karriären ut	Scenario 2: Befordras till expert vid 34 års ålder	Scenario 3: Befordras till expert vid 34 års ålder och till mellanchef vid 42 års ålder	Scenario 4: Befordras till expert vid 34 års ålder, till mellanchef vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder
Kommunikatör utan kompletterande sparande	28 800 kr (53 %)	36 550 kr (54 %)	54 000 kr (53 %)	59 300 kr (50 %)
Kommunikatör 4 % kompletterande sparande från och med 2023	35 150 kr (65 %)	44 300 kr (65 %)	64 300 kr (63 %)	70 400 kr (59 %)
Kommunikatör 6 % kompletterande sparande från och med 2023	38 350 kr (70 %)	48 200 kr (71 %)	69 500 kr (68 %)	76 000 kr (64 %)
Personaladministratör utan kompletterande sparande	30 650 kr (53 %)	42 500 kr (56 %)	50 450 kr (55 %)	55 200 kr (52 %)
Personaladministratör 4 % kompletterande sparande från och med 2023	37 350 kr (65 %)	51 150 kr (67 %)	60 300 kr (65 %)	65 750 kr (62 %)
Personaladministratör 6 % kompletterande sparande från och med 2023	40 750 kr (71 %)	55 450 kr (73 %)	65 200 kr (71 %)	71 050 kr (66 %)
Ingenjör utan kompletterande sparande	35 800 kr (55 %)	43 850 kr (57 %)	50 250 kr (56 %)	54 150 kr (53 %)
Ingenjör 4 % kompletterande sparande från och med 2023	43 450 kr (67 %)	52 700 kr (68 %)	60 000 kr (67 %)	64 550 kr (63 %)
Ingenjör 6 % kompletterande sparande från och med 2023	47 250 kr (72 %)	57 100 kr (74 %)	64 950 kr (72 %)	69 750 kr (68 %)
It-tekniker utan kompletterande sparande	34 450 kr (54 %)	46 300 kr (57 %)	51 750 kr (56 %)	56 400 kr (53 %)
It-tekniker 4 % kompletterande sparande från och med 2023	41 850 kr (66 %)	55 500 kr (68 %)	61 750 kr (67 %)	67 150 kr (63 %)
It-tekniker 6 % kompletterande sparande från och med 2023	45 550 kr (72 %)	60 100 kr (74 %)	66 750 kr (73 %)	72 500 kr (68 %)

Inledning

Antalet steg som individen klättrar på karriärtrappan har tydlig inverkan på den framtida pensionsinkomsten. Ju högre upp i karriären som individen kommer, desto större blir de samlade arbetsinkomsterna under yrkeslivets gång. I enlighet med livsinkomstprincipen får individen därmed en högre pensionsinkomst. Denna rapport fokuserar på de framtida pensionerna för personer som fyller 30 år under 2023. Då individerna nyligen har etablerat sig på arbetsmarknaden efter avslutade studier vet de inte ännu hur den framtida karriären kommer att bli. Vissa kommer att fortsätta jobba i det grundjobb som de etablerar sig i. Andra kommer att klättra ett ytterligare steg i karriärtrappan och bli experter inom sitt respektive yrke. Nästa möjliga steg är att befordras till mellanchefer. Till sist kommer en liten del att nå toppen och bli högre chefer inom sitt respektive fält. Analysen genomförs för fyra vanliga yrken i privat sektor, nämligen personaladministratör, kommunikatör, ingenjör samt It-tekniker.

En effekt av att klättra i karriärtrappan är att individen därmed får högre pensionsinkomst i antal kronor. Kompensationsgraden, som visar hur hög pensionsinkomsten blir i relation till den levnadsstandard som individen har vant sig vid i slutet av yrkeslivet, blir däremot typiskt lägre då individen klättrar i karriärtrappan. Anledningen är att när individen skiftar mot högre lön mitt i karriären, så har denna löneökning en större effekt på individens inkomst i slutet av karriären, än på den samlade livsinkomsten. Resultatet blir högre total pension, men lägre som andel av lönen i slutet av yrkeslivet. Vid en viss nivå av livsinkomst når individen maximal allmän pension, så det sista steget som individen klättrar i karriären kommer inte nödvändigtvis att resultera i högre allmän pension. Den kollektivavtalade tjänstepensionen fortsätter dock att stiga i takt med att individens inkomster ökar.

Fokus för denna rapport är 1990-talister, vilka i allmänhet kan se fram emot en relativt låg kompensationsgrad i pensionssystemet, när de når sin förväntade riktålder för pensioner. Det finns

därmed särskilt goda skäl för personer i denna generation att ha kompletterande privat pensionsparande. Genom kompletterande sparande blir det möjligt att nå en pensionsinkomst som är relativt hög som andel av den inkomst som individen har vant sig vid i slutet av yrkeslivet. Sparandet har också den extra fördelen att den vänjer individen vid lite lägre utgifter, så att övergången till att leva på en pensionsinkomst blir enklare att hantera.

Utgångspunkten för privat kompletterande sparandet i denna rapport är att individerna från och med 2023 sparar 4 procent av bruttoinkomsten varje månad, alternativt 6 procent. Det kan vara smart att basera sparandet inte på en fix summa, utan i stället ha det som en andel av arbetsinkomsten. I så fall kan nämligen individen bygga upp ett allt större månatligt sparande i takt med att dennes lön ökar med åldern, och i de fall då individen lyckas klättra i karriärtrappan. Att planera med framförhållning skapar större möjligheter för den enskilde att forma sin framtid. Det handlar inte bara om att planera för hur högt upp i karriärtrappan som man kan klättra, utan också för hur en god pensionsinkomst kan nås i slutet av yrkeskarriären. Förhoppningen är att denna rapport ska kunna vara vägledande för unga i karriären, som med framförsikt redan tidigt i yrkeslivet planerar för sin framtida pension. ●

Pensionsekonomiska beräkningar

I denna rapport undersöks pensionerna för individer födda 1993, som fyller 30 år under 2023. Beräkningarna genomförs för personaladministratör, kommunikatör, ingenjör samt It-tekniker. Personaladministratören börjar karriären som löne- och personaladministratör. Individen kan fortsätta jobba i detta yrke tills slutet av yrkeslivet, eller nå vidare i karriären och bli expert i form av personal- och HR-specialist. Det är också möjligt att individen tar ytterligare kliv i karriärtrappan och blir mellanchefer inom personal- och HR. Vissa kommer att nå toppen genom att befordras till högre chefer i samma fält. I de andra jobben finns samma fyra steg på karriärstegen, då individen kan gå från grundjobbet till att bli en expert, mellanchefer och till slut högre chef. Data om löner för respektive typfall har hämtats in från SCB. Individerna etablerar sig på arbetsmarknaden vid 26 års ålder, efter fyra år med högskolestudier. De fortsätter att arbeta fram tills riktåldern för pension. Riktåldern för pensioner för personer födda 1993 förväntas i skrivande stund att bli 69 år, enligt Pensionsmyndighetens typfallsmodell v. 4.3. Individerna har inte perioder av arbetslöshet eller längre sjukfrånvaro under karriären.

Samtliga siffror i denna rapport anges i reala termer, i maj 2023 års kronor. Typfallen lever alla i en sambo-relation, få sitt första barn vid 30 års ålder och sitt andra barn vid 32 års ålder. Föräldradagarna delas lika sambon. Individerna antas efter åren med föräldradagarna ha 92,5 procent arbetad tid, fram tills året då det äldsta barnet fyller 6 år. Det vill säga, beräkningarna utgår från en typisk person, som har jämn fördelning av ansvaret för barn och familj med sin sambo. Det är genomsnittliga månadslöner i respektive yrke som ligger som grund för analysen, som inte särskiljer på kvinnor och män i respektive yrke. Pensionsavtalen är motsvarande ITP-1 för samtliga typfallen, som är anställda i privat sektor.

En real lönevektor byggs bakåt, respektive framåt, baserat på SCB siffror över privat sektors, kommunal sektors samt regional sektors löneutveckling över tid. Real avkastning sätts till 3,3 procent. Beräkningarna genomförs i Pensionsmyndighetens Typfallsmodell v. 4.3. Antagandena om framtida real lönetillväxt och avkastning har baserat på tidigare samtal med Pensionsmyndigheten. Det är fyra pensionsökonomiska scenarion som undersöks:

Scenario 1

Individen behåller grundjobbet yrkeslivet ut efter etablering vid 26 års ålder.

Scenario 2

Individen befordras till expert i sitt respektive yrke vid 34 års ålder.

Scenario 3

Individen befordras till expert i sitt respektive yrke vid 34 års ålder och därefter till mellanchefer vid 42 års ålder.

Scenario 4

Individen befordras till expert i sitt respektive yrke vid 34 års ålder, till mellanchefer vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder.

De siffror som anges i denna rapportens slutberäkningar har alla rundats av till hela 50-kronor, för att förenkla förståelsen av nivåerna. Siffrorna anger pensionsinkomsten vid 69 års ålder, baserat på livsvarigt uttag av tjänstepensionen. För samtliga typfall undersöks även hur den samlade pensionsinkomsten, liksom kompensationsgraden, blir ifall individen från och med 2023 sparar 4 procent av bruttointkomsten i privat kompletterande sparande varje månad. Samma beräkning genomförs även för en högre nivå av kompletterande privat sparande, motsvarande 6 procent av bruttointkomsten. ●

Pensionen för kommunikatör född 1993 (30 år) med olika steg på karriärtrappan

Den individ som etablerar sig i karriären som kommunikatör vid 26 års ålder och är född 1993 kan, om denne fortsätter att jobba i detta yrke fram tills riktåldern 69 år, se fram emot en pensionsinkomst på 28 800 kronor. Denna siffra anger den reala inkomsten uttryckt i maj 2023 års kronkurs som individen kan förvänta sig, givet att denna jobbar hela yrkeslivet utan längre perioder av sjukdom eller arbetslöshet. Kompensationsgraden som andel av slutlönen blir enbart 53 procent av den slutinkomst som individen har vant sig vid i slutet av karriären. Över lag kan 1990-talister utan kompletterande privat sparande förvänta sig låga kompensationsgrader. Ifall individen lägger undan 4 procent av bruttolönen varje månad i kompletterande privat sparande, från och med 2023, höjs pensionsinkomsten till 35 150 kronor medan kompensationsgraden blir 65 procent. Med månatligt sparande på lite högre nivå, 6 procent, kan individen se fram emot en pensionsinkomst på 38 350 kronor, med 70 procent kompensationsgrad.

Om individen befordras till expert vid 34 års ålder kommer pensionsinkomsten att öka till 36 550 kronor och individen får en kompensationsgrad på 54 procent. Med kompletterande privat sparande på

4 procent per månad kan individen öka sin pensionsinkomst, så att kompensationsgraden blir 65 procent. Med kompletterande sparande på 6 procent av bruttolönen höjs kompensationsgraden till 71 procent. Ifall individen först blir expert och sedan befordras till mellanchefer vid 42 års ålder ökar pensionsinkomsten till 54 000 kronor, med 53 procent kompensationsgrad. Med kompletterande privat sparande på 4 procent nivån kan individen öka kompensationsgraden till 63 procent, medan en högre nivå av sparande på 6 procent leder till en kompensationsgrad på 68 procent.

I det fall då individen klättrar hela vägen till toppen och blir befordrad till högre chef blir pensionsinkomsten 59 300 kronor, men kompensationsgraden sjunker till 50 procent. Kompletterande privat sparande på 4 procent av månadslönen gör att kompensationsgraden ökar till 59 procent, medan sparande på 6 procent nivån höjer kompensationsgraden till 64 procent. Kompletterande privat sparande krävs för att 1990-talister ska nå en relativt hög kompensationsgrad. Utmaningen är särskilt stor för de som gör chefkariär, då de maxar den allmänna pensionen. ●

Kommunikatör

Privatanställd kommunikatör född 1993	Scenario 1: Behåller grundjobbet karriären ut	Scenario 2: Befordras till expert vid 34 års ålder	Scenario 3: Befordras till expert vid 34 års ålder och till mellanchefer vid 42 års ålder	Scenario 4: Befordras till expert vid 34 års ålder, till mellanchefer vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder
Pensionen beräknad till	28 800 kr	36 550 kr	54 000 kr	59 300 kr
Andel av slutlön	53 %	54 %	53 %	50 %
Slutlön per månad (snittet fem sista åren i arbete, omräknad till heltid)	54 500 kr	68 050 kr	102 100 kr	118 650 kr
Varav allmän pension	20 350 kr	22 350 kr	22 450 kr	22 450 kr
Varav tjänstepension	8 450 kr	14 200 kr	31 550 kr	36 850 kr
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 4 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	35 150 kr (65 %)	44 300 kr (65 %)	64 300 kr (63 %)	70 400 kr (59 %)
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 6 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	38 350 kr (70 %)	48 200 kr (71 %)	69 500 kr (68 %)	76 000 kr (64 %)

Samtliga siffror är maj 2023 års kronor. Pension vid riktåldern (69 år), livsvarigt uttag av tjänstepensionen.

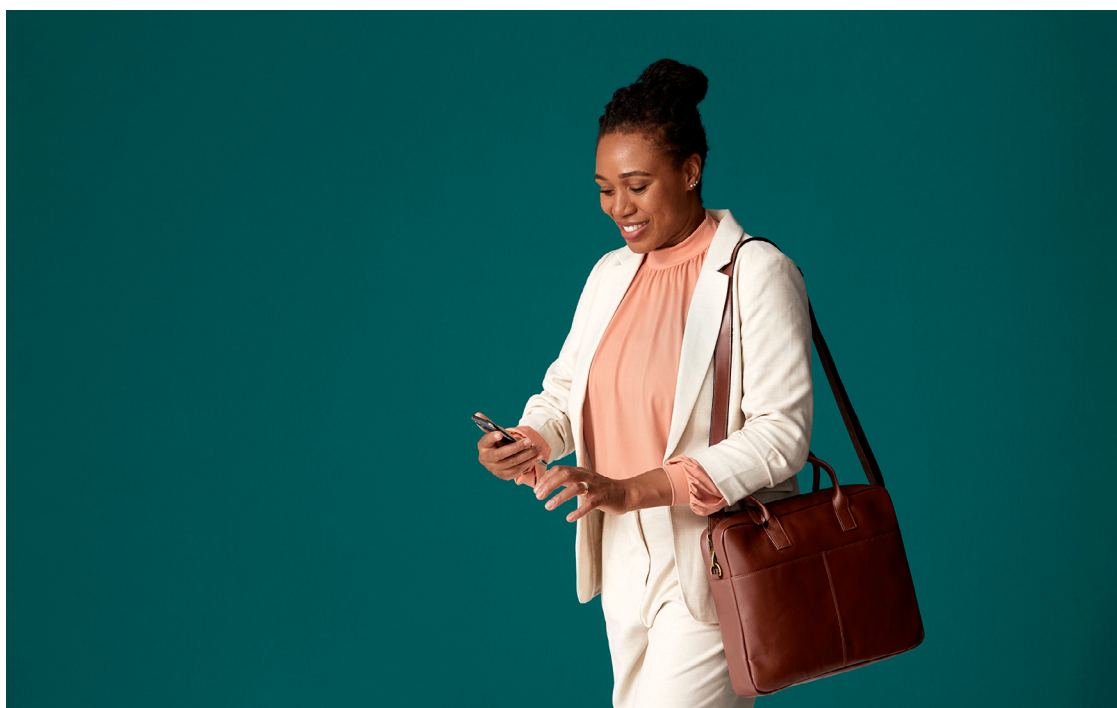
Pensionen för personaladministratör född 1993 (30 år) med olika steg på karriärtrappan

Den individ som etablerar sig som personaladministratör vid 26 års ålder och är född 1993 kan, givet att denne fortsätter att jobba i samma yrke fram tills riktåldern 69 år, se fram emot 30 650 kronor i pensionsinkomst. Kompensationsgraden som andel av slutlönen för 1990-talister förväntas bli låg, i detta fall enbart 53 procent av den slutinkomst som individen har vant sig vid i slutet av karriären. Ifall individen sparar 4 procent av bruttoinkomsten varje månad i kompletterande privat sparande, från och med 2023, höjs pensionsinkomsten till 37 450 kronor och kompensationsgraden blir 65 procent. Med månatligt sparande på lite högre nivå, 6 procent, kan individen se fram emot en pensionsinkomst på 40 750 kronor, med 71 procent kompensationsgrad.

Om individen befordras till expert vid 34 års ålder kommer pensionsinkomsten att öka till 42 500 kronor och individen får en kompensationsgrad på 56 procent. Med kompletterande privat sparande på 4 procent per månad kan individen öka sin pensionsinkomst, så att kompensationsgraden blir 67 procent. Med 6 procent kompletterande privat sparande höjs kompensationsgraden till 73 procent. Ifall individen

först blir expert och sedan befordras till mellancheff vid 42 års ålder ökar pensionsinkomsten till 50 450 kronor och kompensationsgraden blir 55 procent. Genom kompletterande privat sparande av 4 procent av bruttoinkomsten per månad kan kompensationsgraden höjas till 65 procent. Om nivån på sparande är 6 procent höjs kompensationsgraden till 71 procent.

Givet att individen klättrar hela vägen till toppen och blir befordrad till högre chef blir pensionsinkomsten 55 200 kronor. Kompensationsgraden faller i så fall till 52 procent. Personaladministratörer maxar sin allmänna pension redan när de befordras till experter, nivån blir inte högre för den som klättrar ytterligare och blir mellancheff eller högre chef. Med kompletterande privat sparande på 4 procent nivån kan personaladministratören som blir högre chef öka kompensationsgraden till 62 procent. Med sparande på 6 procent nivån höjs kompensationsgraden till 66 procent. Åter framträder bilden att kompletterande privat sparande i syfte att nå en högre kompensationsgrad är särskilt viktigt för de individer som har ambitionen att klättra på karriärtrappan. ●

Personaladministratör

Privatanställd personaladministratör född 1993	Scenario 1: Behåller grundjobbet karriären ut	Scenario 2: Befordras till expert vid 34 års ålder	Scenario 3: Befordras till expert vid 34 års ålder och till mellanchefer vid 42 års ålder	Scenario 4: Befordras till expert vid 34 års ålder, till mellanchefer vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder
Pensionen beräknad till	30 650 kr	42 500 kr	50 450 kr	55 200 kr
Andel av slutlön	53 %	56 %	55 %	52 %
Slutlön per månad (snittet fem sista åren i arbete, omräknad till heltid)	57 600 kr	76 500 kr	92 100 kr	107 000 kr
Varav allmän pension	21 100 kr	23 100 kr	23 100 kr	23 100 kr
Varav tjänstepension	9 550 kr	19 400 kr	27 350 kr	32 100 kr
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 4 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	37 350 kr (65 %)	51 150 kr (67 %)	60 300 kr (65 %)	65 750 kr (62 %)
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 6 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	40 750 kr (71 %)	55 450 kr (73 %)	65 200 kr (71 %)	71 050 kr (66 %)

Samtliga siffror är maj 2023 års kronor. Pension vid riktåldern (69 år), livsvarigt uttag av tjänstepensionen.

Pensionen för ingenjör född 1993 (30 år) med olika steg på karriärtrappan

En person född 1993 som vid 26 års ålder etablerar sig i yrket som ingenjör och fortsätter jobba i grundyrket tills riktåldern för pension vid 69 år, har en förväntad pensionsinkomst på 35 800 kronor. Detta är pensionsinkomsten uttryckt i reala termer, på basis av maj 2023 års kronkurs. Kompensationsgraden är 55 procent och kan höjas till 67 procent genom att individen sedan 2023 bygger upp ett kompletterande privat sparande på 4 procent av bruttolönen varje månad. Med en högre nivå av sparande, på 6 procent av den månatliga inkomsten, kommer kompensationsgraden att öka ytterligare till 72 procent.

I det fall då individen vid 34 års ålder befordras till expert förväntas pensionsinkomsten att öka till 43 850 kronor, med 57 procent kompensationsgrad. Det blir betydligt högre tjänstepension och individen maxar den allmänna pensionen. Genom kompletterande privat sparande motsvarande 4 procent av bruttolönen varje månad, kan individen höja

kompensationsgraden till 68 procent. Genom att 6 procent av bruttolönen varje månad sparas, höjs kompensationsgraden ytterligare till 74 procent.

Ifall individen först blir expert och sedan befordras till mellanchefer vid 42 års ålder ökar pensionsinkomsten till 50 250 kronor, med kompensationsgrad motsvarande 56 procent. Genom kompletterande privat sparande, på 4 eller 6 procent av lönen varje månad, kan kompensationsgraden höjas till 67 respektive 72 procent.

Om individen klättrar hela vägen till toppen och blir befordrad till högre chef höjs pensionsinkomsten till 54 150 kronor, medan kompensationsgraden faller till 53 procent. Genom kompletterande privat sparande på 4 procent av månadsinkomsten höjs kompensationsgraden till 63 procent. Nivån kan höjas till 68 procent om individen i stället sparar 6 procent av månadsinkomsten. ●

Ingenjör

Privatanställd ingenjör född 1993	Scenario 1: Behåller grundjobbet karriären ut	Scenario 2: Befordras till expert vid 34 års ålder	Scenario 3: Befordras till expert vid 34 års ålder och till mellanchefer vid 42 års ålder	Scenario 4: Befordras till expert vid 34 års ålder, till mellanchefer vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder
Pensionen beräknad till	35 800 kr	43 850 kr	50 250 kr	54 150 kr
Andel av slutlön	55 %	57 %	56 %	53 %
Slutlön per månad (snittet fem sista åren i arbete, omräknad till heltid)	65 250 kr	77 400 kr	89 950 kr	102 150 kr
Varav allmän pension	22 750 kr	23 600 kr	23 600 kr	23 600 kr
Varav tjänstepension	13 050 kr	20 250 kr	26 650 kr	30 550 kr
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 4 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	41 700 kr (67 %)	52 700 kr (68 %)	60 000 kr (67 %)	64 550 kr (63 %)
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 6 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	45 400 kr (72 %)	57 100 kr (74 %)	64 950 kr (72 %)	69 750 kr (68 %)

Samtliga siffror är maj 2023 års kronor. Pension vid riktåldern (69 år), livsvarigt uttag av tjänstepensionen.

Pensionen för It-tekniker född 1993 (30 år) med olika steg på karriärtrappan

Den It-tekniker som är född 1993 och börjar jobba i yrket kan, om denne inte klättrar vidare i karriärtrappan, förvänta sig en pensionsinkomst på 34 450 kronor per månad med 54 procent kompensationsgrad. Genom kompletterande privat sparande på 4 procent nivå från och med 2023 kan individen höja kompensationsgraden till 66 procent av inkomsten i slutet av karriären. För att nå 72 procent av slutlönen i pensionsinkomst behöver individen i stället spara 6 procent av bruttolönen varje månad.

Om individen vid 34 års ålder befordras till expert och behåller denna position tills slutet av karriären ökar pensionsinkomsten till 46 300 kronor, med 57 procent kompensationsgrad. Kompensationsgraden ökar i samband med detta karriärlyft, då det kommer tidigt i karriären och påverkar livsinkomsterna starkt. Individen maxar den allmänna pensionen, men får en kraftig ökning av tjänstepensionen. Den starka effekten av tjänstepensionen förklarar varför inte bara pensionen totalt utan också som andel av slutlönen ökar, jämfört med individen som har grundjobbet kvar karriären ut.

Med kompletterande sparande motsvarande 4 procent av bruttolönen kan It-teknikern som blir expert öka sin kompensationsgrad till 68 procent. Med 6 procent nivå av sparande höjs kompensationsgraden till 74 procent.

Givet att It-teknikern först blir expert och sedan befordras till mellanchefer vid 42 års ålder ökar pensionsinkomsten till 51 750 kronor, med kompensationsgrad motsvarande 56 procent. Genom kompletterande privat sparande, på 4 eller 6 procent av lönen varje månad, höjs kompensationsgraden till 67 respektive 73 procent.

I det fall It-teknikern blir befordrad till högre chef vid 50 års ålder höjs pensionsinkomsten till 56 400 kronor, medan kompensationsgraden faller till 53 procent. Genom kompletterande privat sparande på 4 procent av månadsinkomsten, från och med 2023, höjs kompensationsgraden till 63 procent. Nivån höjs till 68 procent om individen sparar 6 procent av månadsinkomsten från och med 2023. ●

It-tekniker

Privatanställd It-tekniker född 1993	Scenario 1: Behåller grundjobbet karriären ut	Scenario 2: Befordras till expert vid 34 års ålder	Scenario 3: Befordras till expert vid 34 års ålder och till mellanchefer vid 42 års ålder	Scenario 4: Befordras till expert vid 34 års ålder, till mellanchefer vid 42 års ålder och till högre chef vid 50 års ålder
Pensionen beräknad till	34 450 kr	46 300 kr	51 750 kr	56 400 kr
Andel av slutlön	54 %	57 %	56 %	53 %
Slutlön per månad (snittet fem sista åren i arbete, omräknad till heltid)	63 300 kr	81 100 kr	91 800 kr	106 350 kr
Varav allmän pension	22 400 kr	23 600 kr	23 600 kr	23 600 kr
Varav tjänstepension	12 050 kr	22 700 kr	28 150 kr	32 800 kr
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 4 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	41 700 kr (66 %)	55 500 kr (68 %)	61 750 kr (67 %)	67 150 kr (63 %)
Pensionsinkomst (kompensationsgrad) om individen sparar 6 % av inkomsten i privat kompletterande sparande från och med 2023	47 250 kr (72 %)	60 100 kr (74 %)	66 750 kr (73 %)	72 500 kr (68 %)

Samtliga siffror är maj 2023 års kronor. Pension vid riktåldern (69 år), livsvarigt uttag av tjänstepensionen.

Diskussion

Det finns skillnader i de fyra yrken som studeras i denna rapport, sett till hur hög lönen är i grundnivån av yrket, för experter, mellanchefer och högre chefer. Det handlar inte bara om att vissa yrkesbanor har generellt högre löner, utan skillnader finns även inom respektive karriärtrappa. Kommunikatörer har som exempel lägre löner i grundjobbet och i rollen som experter än vad personaladministratörer har. De som blir mellanchefer och chefer i kommunikation har däremot högre löner än de som blir chefer i personaladministration. De mönster som framträder sett till kompensationsgraden i karriärtrappan är dock mycket likartade.

Över lag kan 1990-talister se fram emot en relativt låg kompensationsgrad. I det fall då individen tidigt i karriären går ifrån att ha grundjobbet till att bli expert inom sitt respektive yrke, kommer denna framgång i karriären att leda till att individen får mera allmän pension samt också mera tjänstepension. Kompensationsgraden blir lika hög eller strax högre för individen som blir expert inom sitt yrke, jämfört med den som behåller grundjobbet i karriären ut, då särskilt tjänstepensionen ökar. Kompensationsgraden minskar dock lite i det fall då individen tar ett ytterligare kliv på karriärtrappan genom att befordras till mellanchefer.

Den senare effekten beror på att den allmänna pensionen slutar öka efter en viss nivå, samt då befordran till mellanchefer sker senare i karriären och påverkar mera slutlönen än den samlade inkomsten under karriärens lopp. Det sista steget i karriären, att befordras till högre chef, leder till ett påtagligt fall i kompensationsgrad. Den individ som blir högre chef i privat sektor får inte mera allmän pension på grund av detta karriärlyft, då nivån typiskt maxas redan i scenariot där individen befordras till expert. Särskilt de 1990-talister som planerar att senare i karriären bli chefer har goda skäl att med framförsikt planera genom kompletterande privat sparande.

En slutsats är att 1990-talister har goda skäl till att bygga upp ett kompletterande privat sparande om de vill få en god kompensationsgrad. Det gäller särskilt de som förväntar sig att klättra i karriärtrappan och bli framtida chefer. Den individ som från första början är inställd på att klättra i karriären, har en plan och verkar för det, kommer också mera sannolikt att nå sitt mål. Det gäller också att planera för sin framtida pension med

samma framförhållning. En del individer har inte planen att i framtiden bli en chef, utan siktar på att klättra till en expert, när de är i början av karriären. Ambitionen att bli en chef växer fram efter det första karriärsteget. Planeringen av pensionssparandet behöver dock komma i gång tidigt, särskilt för de som klättrar i karriären.

Pensionen kan också analyseras utifrån absoluta tal, snarare än kompensationsgrad. Utifrån det perspektivet har de som inte förväntas klättra på karriärtrappan stora skäl att ha kompletterande privat sparande, så att de har god ekonomisk marginal som pensionärer. Oavsett hur långt individen klättrar på karriärstegen leder privat kompletterande sparande till betydligt bekvämare ekonomi som framtida pensionär. På det stora hela är det så att individens levnadsnivå blir en anpassning av de inkomster som de tidigare har haft. Det gäller då att ha en relativt hög kompensationsgrad i pensionsinkomsten, så att individen inte behöver göra en större nedgång i levnadsstandard. Genom att spara en viss andel av bruttoinkomsten varje månad kan 1990-talister bygga upp ett sparande med framförhållning. En strategi är att lägga undan en viss del av månadsinkomsten i kompletterande privat sparande, så att sparandet ökar i takt med karriären. Denna strategi har också fördelen att individen anpassar sig till att leva på lite mera avgränsad budget, något som underlättar för individen att senare övergå till en pensionsinkomst. Dels blir inkomsten som pensionär betydligt högre, dels har individen en mera sparsam vana. ●

Referenser

SCB, Genomsnittlig grund- och månadslön samt kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor, yrke (SSYK 2012), kön och ålder.

SCB, Prisomräknaren.

